

ЗВІТ про роботу Комісії з питань етики та академічної доброчесності БНАУ у 2022 році

У своїй діяльності Комісія дотримується законодавства України і норм міжнародного права в сфері освіти та вищої освіти, провадить антидискримінаційну політику з метою забезпечення прав і свобод учасників науково-освітнього процесу, заходів із популяризації співробітництва з питань академічної доброчесності, взаєморозуміння, толерантності, етики й взаємоповаги у Білоцерківському НАУ, керуючись нормативно-правовими актами Міністерства освіти і науки України, Статутом Білоцерківського НАУ, Етичним кодексом університетської спільноти Білоцерківського НАУ, іншими міжнародними Рекомендаціями, нормативними актами і цим Положенням.

• Нормативна частина.

Наказом «Про затвердження Комісії з питань етики та академічної доброчесності» від 16.04.2020 № 63/О було ухвалено її склад. У січні 2022 року було внесено зміни до цього документа, якими передбачено: оновлення складу Комісії, визначення напрямів удосконалення нормативно-правової бази з питань формування системи якості освіти в університеті, внесення відповідних змін в оновлених документах. Зміни внесено наказом БНАУ від 20 січня 2022 року №13/О.

До складу Комісії традиційно входять представники керівництва університету, профкому, юридичного відділу, студентського самоврядування, здобувачів вищої освіти всіх рівнів, кафедр, а також працівники відділу забезпечення якості освіти, інші працівники закладу (усього 23 особи).

Метою діяльності Комісії є сприяння дотриманню етичних принципів і стандартів академічної доброчесності, розв'язанню етичних конфліктів між членами університетської спільноти, подолання та уникнення дискримінації в умовах науково-освітньої взаємодії. Виявлення подібних фактів можливе за умов отримання лише персональних звернень. В інших випадках члени Комісії здійснюють інформаційно-просвітницьку діяльність, координують її і сприяють формуванню культурних етичних взаємовідносин між усіма суб'єктами освітнього процесу.

Рекомендації: на підставі зміни/ закінчення повноважень/ місця й терміну навчання окремих членів Комісії оновити її склад на 2023 рік і затвердити наказом по університету.

• Організаційно-процесуальна частина.

Відповідно до Положення, діяльність Комісії передбачає інформаційно-просвітницьку, навчально-консультативну, експертно-аналітичну, методичну роботу у визначеному напрямі. Діяльність Комісії відбувалася на основі нормативних документів БНАУ, що регламентують її діяльність: Політики БНАУ, Етичного кодексу, положень про академічну доброчесність БНАУ та про Комісію, інших положень БНАУ, оновлених і затверджених у 2022 році. Інформація про проведені інформаційно-просвітницькі заходи поширювалася на сторінках кафедр, факультетів у соцмережах.

Зокрема, у звітний період діяльність щодо дотримання етичних норм і правил академічної доброчесності в університеті передбачала:

- вступний і поетапний інструктаж здобувачів вищої освіти під час ознайомлення із навчальними дисциплінами та критеріями оцінювання результатів їх вивчення, формами контролю;

- проведення просвітницьких і навчальних заходів для студентів і викладачів, зокрема – з питань академічної доброчесності й етики взаємовідносин у колективі;

- надання рекомендацій щодо укладання тез і наукових статей, підготовки до написання кваліфікаційних робіт з дотриманням принципів академічної доброчесності (у т.ч. – зразків оформлення титульного аркуша кваліфікаційної роботи з «декларацією» здобувачами самостійності її виконання, а також висновків випускової кафедри про допущення роботи до захисту),

- поточну консультативну роботу структурних підрозділів університету, НПП, відповідальних за дотримання етичних норм і принципів академічної доброчесності.

На сайті університету в розділі «Освітній процес/ Академічна доброчесність» (<https://education.btsau.edu.ua/node/1>) надаються актуальні рекомендації і матеріали, інформаційні ресурси щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових текстах (методичні рекомендації щодо дотримання принципів академічної доброчесності, інформаційні ресурси для здійснення технічної самоперевірки текстів тощо).

Члени Комісії є ініціаторами проведення різних заходів з висвітлення рекомендацій щодо дотримання етичних правил освітньої взаємодії, норм академічного письма, онлайн курсів з інформаційної гігієни, антидискримінаційної політики закладу, принципів академічної доброчесності (освітня платформа PROMETHEUS, соцмережі, ін.). У складі студентської ради БНАУ упродовж 2 років працює комітет зі свідчії якості та змісту освіти, члени якого долучені до проведення анонімних опитувань серед студентів, інформаційної діяльності за напрямом.

В університеті систематично здійснюється технічна перевірка кваліфікаційних робіт здобувачів, наукових робіт (тез і статей) видань на дотримання принципів академічної доброчесності (програма UNICHECK, інші відкриті онлайн ресурси для перевірки). Відділ забезпечення якості освіти БНАУ удосконалює і оптимізує процедуру оприлюднення даних про результати технічної перевірки текстових документів на схожість з ресурсами електронної бази кваліфікаційних робіт БНАУ. Інформація про дані перевірок надсилається на деканати факультетів загальними електронними списками, які рекомендовано додавати до протоколів засідань випускових кафедр щодо попереднього розгляду (додаткової експертизи) кваліфікаційних робіт здобувачів освіти. Наповнюється репозитарій Наукової бібліотеки виданнями і публікаціями НПП університету (знаходиться у відкритому доступі), продовжується формування відкритої бази випускних кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти.

Таким чином, упродовж звітнього періоду діяльність Комісії полягала у пропагуванні культури академічної доброчесності в університетській спільноті.

Рекомендації: продовжити роботу з поширення кращих практик формування культури якості науково-освітньої діяльності на засадах етики й академічної доброчесності. Розробляти методичні рекомендації щодо поширення паритетності й толерантності, доброчесності в академічній спільноті, морально-етичних цінностей, принципів і стандартів.

• *Щодо персональних офіційних звернень.*

10 травня 2022 року відбулося засідання Комісії, підставою для якого було персональне звернення НПП університету. Засідання проходило в он-лайн режимі за допомогою ресурсу Zoom. Присутність членів Комісії – 21 особа, відсутні 2 особи з поважних причин. Запрошені: НПП факультету ветеринарної медицини Білоцерківського НАУ, доценти кафедри ветеринарно-санітарної експертизи і лабораторної діагностики ПНКСВМ Сахнюк Н.І. (звернення), Богатко Н.М. (відповідач).

Крім обговорення організаційних питань, члени Комісії розглянули офіційне звернення Сахнюк Н.І. Документи, надані Комісії 13.04.22 року, оформлено згідно з Положенням. Суть звернення: науково-педагогічний працівник БНАУ Наталія Сахнюк у заяві вказала про неетичну поведінку завідувача кафедри ветеринарно-санітарної експертизи і лабораторної діагностики ПНКСВМ Надії Богатко. Конфліктна ситуація сталася в приміщенні навчального корпусу факультету ветеринарної медицини №10 06.04.22 року. Відповідач Надія Богатко також представила у Комісію пояснювальну записку щодо зазначених у заяві подій. У ході обговорення даної ситуації члени Комісії керувалися відповідними пунктами Етичного кодексу БНАУ, які було порушено учасниками подій. Зокрема п. 3.3 щодо загальних етичних норм діяльності науково-педагогічних працівників як членів університетської спільноти. За підсумками дискусії було напрацьовано такі висновки і рекомендації. Комісія визнала, що порушення принципів і правил університетської спільноти відповідно до Етичного кодексу здійснено обома сторонами конфлікту.

Рекомендації Комісії для прийняття відповідних управлінських рішень на рівні БНАУ:

- Виголосити сторонам конфлікту суворі догани із занесенням записів у трудову книжку.
- Рішення Комісії щодо факту неетичної поведінки сторін конфлікту взяти до уваги, а витяг протоколу долучити до матеріалів, які подаються для укладання контрактів на подальший період роботи.
- Організувати для працівників Інституту, а також інших бажаючих науково-педагогічних працівників БНАУ превентивні профілактичні й інформаційні заходи психологічного спрямування, які унеможливають факти порушення етичної поведінки в університетській спільноті надалі.

Інших персональних звернень і встановлених фактів порушення питань, які належать до компетентності Комісії, не було за звітний період.

Рішення: інформацію взяти до відома, продовжити роботу Комісії у 2023 році в оновленому складі. Підготувати рекомендації для оновлення нормативно-правових документів з питань якості освіти.

Звіт Комісії за 2022 рік розглянуто на засіданні Вченої ради Білоцерківського НАУ (засіданні від 31 січня 2023 року).